משניות מבוארות מסכת יבמות פרק י

שמעון חולק אבי יוסי ורבי אליעזר. ויש אומרים, שרבי שמעון ורבי אליעזר מודים לרבי יוסי, ורבי יוסי חולק אבי אליעזר ורבי שמעון, ורבי אליעזר חולק על רבי שמעון). **ואם נסת שלא ברשות** בית דין, שלא הזקקה לה'תר, שבאו שני עדים ואמרו לה מת בעליך, ואחר כך בא בעלה, שהיא **מתרת לחזור לו** לראשון, דאמוסח היא.

ב) נסת על פי בית דין, תצא, ופטורה מן הקרבן. לא נסת על פי בית דין, תצא, ובחזרת בית דין, פטור מן הקרבן. אנס לפקר מן הקרבן, דאבפיי לה לאמתוני (רש"י). **יָפָה כֹּחַ בית דין לשפוטה מן הקרבן,** ואמרינן בגמרא דליתא להאי מתניתין, דיכאן אין זו הוראה אלא טעות, אבל אם הוראה בית דין לנשא וחלצה וקלקלה, שנשאת אלמנה לכהן גדול, שהיתה מקדם גרושה או חלוצה, ונשאת לכהן הדיוט, **חייבת בקרבן.** אבל זנתה פטורה, **שלא התירוה אלא לנשא,** למגרע לה. **ג) הראשה** שהלך בעלה ובנה למדינת הים, ובאו ואמרו לה מת בעליך ואחר כך מת בנך, ובשעה שמת בעלה עדין היה בנה, ואינה יודעת אם לנשא בנה גדול, ונשאת לאחר מן השוק, **ואחר כך אמרו לה** שנים אחרים שהזמו לראשונים **חוסס היו הדברים,** שקדם מת הבן, ונמצא שבשמת בעלה לא היה לה בן, וזקוקה ליבום, וכשנשאת הוי בן, לה יבמה לשוק. **תצא** מבעל השני, **והולד ראשון,** שנולד קדם שנולד בעלה לה, **ואחרון** שנולד אחרי שנולד לה **ממזר.** דדברי רבי עקיבא, שסובר יש ממזר מחייבי לאוין. **ואם אמרו לה קדם מת בנך ואחר כך מת בעליך,** והרי אתי זקוקה ליבם, והלכה **ונתיבמה, ואחר כך אמרו לה חלוף היו הדברים,** היא אסורה לאחיי משום אשת אח שלא במקום מצוה. **תצא, והולד ראשון** שנולד קדם שנולד לה. **ואחרון** שנולד אחרי שנולד לה **ממזר.** אפילו לדעת חכמים, דאשת אח בכרת. **אמרו לה מת בעליך ונסת, ואחר כך אמרו לה קדם מת** היה בשעה שנשאת, **ומת** אחר כך, **תצא** משום קנס, **והולד ראשון** שנולד לפני שמת בעלה ממזר מן התורה. **והאחרון,** שנתעברה אחר מיתת בעלה, **אינו ממזר** מן התורה אלא מדרבנן משום **ספק. אמרו לה מת בעליך ונתקדשה, ואחר כך בא בעלה, מתרת לחזור לו,** כיון שעדיין לא עשתה מעשה, ותוכל עדין לדיק קדם נשואין, ואינה צריכה גט משני יוסף כתב, דאם נכנסה לחפה גם השני, צריכה גט משני ואסורה לחזר לראשון), ולכן **אף על פי שנתן לה אחרון גט, לא פסלה מן הכהנה. אם זו דרש רבי אליעזר בן מתיא** (ויקרא כא, ז) **"ואשה גרושה מאישה", ולא** זו שגרושה מאיש אישה. **ד) מי שלקלה אשתו למדינת הים, ובאו שני עדים** (תוס') **ואמרו לו מתה אשתך, ונשא את אחותה, ואחר כך בא אשתו, ונשא את אחותה,** דביאה אחותה לחזר לו. דביאת אחותה מדכתיב (במדבר ה, יג) "ושכב איש אתה", דשכיבת אשתו אוסרת אותה ולא שכיבת אחותה. **הוא מתר ברכוביו שניה,** כגון בתה, דנושא אדם קרובת אמו ומפקדה. **שניה** מתרת ברכוביו, כגון בנו, דנושא אדם אמו ס.

לה קודבה עם השניה, **ופוטרות צרותיהן, ואסור בשלישית,** שהיא אחות שניה, **ובחמישית,** שהיא אחות רביעית, **ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה.**

ו) בן תשע שנים ויום אחד. הוא פוסל את היבמה על ידי אחיו. אם בא על היבמה, או עשה בה מאמר, אם שנתן לה גט. פסלה על האחיין. **והאחים פוסלין על ידו.** שאם האחיין עשו מאמר פוסלין אותו היבום, **אלא שהוא פוסל תחילה.** אם עשה לפני אחיו מאמר, ולא בסוף. אם עשו אחיו מאמר, ואחר כך עשה הקטן מאמר, שוב אינו פוסל עליהן. **ואחיו פוסלין** עליו בין **תחילה** ובין **סוף.** אפילו עשה אחד מן האחיו מאמר, אחר שעשה זה, פוסל עליו (ומפרש הגמרא שחסר מן המשנה) בפה דברים אמורים שיש בפקא מנה, בבאמר, אבל בביאה פוסל בין בתחילה ובין בסוף. **כיצד בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, פסל על ידי אחיו,** אפילו עשו מאמר לפניו, ואם אחר שבא עליה **באו עליה אחיו, או ועשו בה מאמר, או נתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו** ואסור לקיימה: דביאת קטן חשיב מאמר; ויש ביאה דמאמר וגט וחליצה אחר מאמר לאסר עליו. **ז) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו שהוא בן תשע שנים ויום אחד, פסל על ידו. דהני** שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **ח) בן תשע שנים ויום אחד, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו** ואסור לקיימה: דביאת קטן חשיב מאמר; ויש ביאה דמאמר וגט וחליצה אחר מאמר לאסר עליו. **ט) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו שהוא בן תשע שנים ויום אחד, פסל על ידו. דהני** שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, דמסקפקא ליה** אי ביאת בן תשע עליה **באו עליה אחיו, או ועשו בה מאמר, או נתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו** ואסור לקיימה: דביאת קטן חשיב מאמר; ויש ביאה דמאמר וגט וחליצה אחר מאמר לאסר עליו. **י) בן תשע שנים ויום אחד, פסל על ידו. דהני** שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **יא) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **יב) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **יג) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **יד) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **טו) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ומשהגדיל נשא אשה אחרת ומת, אם לא ידע את הראשונה שמשהגדיל, הראשונה** חולצת **ולא מתיבמת, והשניה** לא חולצת **ולא מתיבמת. רבי שמעון אומר, מיבמם ליאיש שיריצה, וחולץ לשניה. אחד שהוא בן תשע שנים ויום אחד, ואחד שהוא בן עשרים שנה שלא הביא שתי שערות,**

פרק יא א נושאין על האנוסה ועל המפותה. האונס והמפותה על הנשואה, חייב. נושא אדם אנוסת אביו ומפתת אביו, ונושא אדם אנוסת בנו ומפתת בנו. רבי יהודה אוסר באנוסת אביו ומפתת אביו, ומתיר בנו ומפתת בנו. **ב) הגיורת** שנתגיירה בעוד שהיא קטנה, **ט בן** מיבמין, אפילו הורתו של ראשון שלא בקדושה ולדתו בקדושה, **והשני הורתו** בקדושה **ולדתו בקדושה.** כיון שהורתו של ראשון שלא בקדושה, אין לו אחותה גם השני, ולא חולצין ולא מיבמין. **וכן** הדין **שפחה שנשתחררו בניה עמה. ג) חמש נשים** שנתערבו **ולדותיהן, הגדילו התערובות ונשאו נשים, ומתו,** בלא בנים, **ארבעה** בנים שלא נתערבו, **חולצין לאחת** לאשה **ואחד מיבם אותה.** ממה נפשך, אם היא אשת אחיו, מיבמה, ואם נכרית היא בלא בנים, **הוא** יבם. **ד) אם** שיבם לראשונה, **אחרים** שלא נתערבו, **חולצין לאחת** מהן נכרית היא **ואחד מיבם אותה.** ממה נפשך, אם היא אשת אחיו, מיבמה, ואם נכרית היא **ואחד** חמישי **מיבם** אותה. **וכן** עושין בכל אחת מהן. **נמצאו ארבע חליצות ויבום לכל אחת ואחת.** ואסור לגבמה עד שקבל הארבעה לחלץ לכל הנשים ואחד יפגע ביבמה לשוק. והוא הדין שיכולין כל הארבעה לחלץ לכל הנשים ואחד ישא את כלן, אלא דהכי שפיר טפי, שמא יקנים כל אחד מהם מצות יבום.

אביו. **ואם מתה ראשונה, מתר בשניה.** דאחות אשה אסור רק בחייה. **אמרו לו מתה אשתך ונשא את אחותה, ואחר כך אמרו לו קיימת היתה** בשעה שנשאת את אחותה, **ומתה** אחר כך, **הולד ראשון** שמולד לפני מיתתה, **ממזר. והאחרון** שנולד אחר שמתה, **כגון שהלכו שפוסל על ידי אחרים,** כגון שהלכו למדינת הים, ובאו שאין איש יודע אם בלא גט, וכשנתנו לו גט אסר לה אבל לא, שאמרו שגרשה בעלה, ואחר כך נשאה זה, וכשחזרה אמרו מחזיר גרושתו משנשאת, וכיון שפוסל על ידי אחרים, שם אשתו אסורה עליו דהוה אחות גרושתו. **וכל שאין פוסל על ידי אחרים,** כגון שכבר נשאת ואחר כך הלכו שאין ומתו ומת, ובאו ואמרו לו מתה אשתך וגיסך ונשא את אחותה, ואחר כך באו שאין ומתו, שאז איסה צריכה גט מגיסה. דאי אפשר לומר שתנאי היה בקודושין, דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות, וכלם יודעים שקדושי שניה לאו כלום הוא. **והשניה מתרת לבעלה.** דסבירא ליה לרבי יוסי דאשת איש שנשאת על פי עד אחד שאסורה לבעלה כשחזר. לאו משום דלא דייקא שפיר, אלא משום שלא יאמרו שגרשה בעלה ואחר כך נשאה זה, ומחזיר גרושתו משנשאת, וקאן אין חשש זה, דאפילו כשגרשה גם כן אסורה עליו משום אחות אשתו, ולכן מתרת לבעלה. וכיון שאין פוסל על ידי אחרים, **אינו פוסל על ידי עצמו.** וגם אשתו מתרת לו שאיסה אחות גרושתו, מאחר שאינו נותן לה גט. **ונשא** קמא כסבירא ליה דהנשאת בעד אחד אסורה לחזר משום דלא דייקא שפיר. וגם לא חישינן דתינאי היה בקודושין, דמלתא דלא שכיחא הוא, ולכן בכל גונא אשתו מתרת ואשת גיסו אסורה על גיסו. **ה) אמרו לו מתה אשתך, ונשא אחותה מאביה,** מאם אחרת, דבר אחר, **ומתה** השניה, **ונשא אחותה** של השניה **מאמה** לא מאביה, ואחר כך אמרו לו **מתה** השלישית **ונשא אחותה** של השלישית **מאביה** מאם אחרת. ואחר כך אמרו לו **מתה** הרביעית **ונשא אחותה** של הרביעית **ומנצאו כלן קיימות,** הרי קדושי שניה לא תפסי, וקדושי שלישית תפסי, שהיא אינה קרובה לראשונה. **ו) בן תשע שנים ויום אחד שבא עליה אחיו אחר** שהיא אחות השלישית, **ומתרת לו,** כיון דקדושי שניה לא תפסי, **הזה כאנוסה דמתה בקרוביה.** וכן קדושי רביעית לא תפסי, שהיא אחות השלישית, **וקדושי חמישית תפסי,** שאין לה קורבה, גם הראשונה ולא שם השלישית. **ולכן מתר בראשונה ובשלישית ובחמישית,** והן כאשתו לכל דבר, **ופוטרות צרותיהן, אם מת בלא בנים יובם מן חלץ** אם אחת מהן, כנקורו כלן. **ואסור בשניה,** משום אחות ראשונה, **וברביעית** משום אחות שלישית, **ואין ביאת אחת מהן** של השניה אז של רביעית, **פוטרת צרתה.** של אלו שקל בהו הנשואין, שהן בקרוביה שניה. **ואם בא על השניה לאחר מיתת הראשונה,** שאמת היה שמתה הראשונה ושאר הנשים לא מתו, הרי קדושי שניה קדושין, **מתר בשניה וברביעית,** שאין

ב נסת על פי בית דין, תצא, ופטורה מן הקרבן. לא נסת על פי בית דין, תצא, וחייבת בקרבן. יָפָה כֹּחַ בית דין, שפוטרה מן הקרבן. הורוה בית דין לנשא, **וחלקלקה, חייבת בקרבן, שלא התירוה אלא לנשא: ג הראשה לבעלה ובנה למדינת הים, ובאו ואמרו לה, מת בעליך ואחר כך מת בנך, ונשאת, ואחר כך אמרו לה, חלוף היו הדברים, תצא ונשאת, והולד ראשון ואחרון ממזר. אמרו לה, מת בנך ואחר כך מת בעליך, ונתיבמה, ואחר כך אמרו לה, חלוף היו הדברים, תצא והולד ראשון ואחרון ממזר. אמרו לה, מת בעליך, ונסת, ואחר כך אמרו לה, קדם לה הימ ומת, תצא, והולד ראשון ממזר, והאחרון אינו ממזר. אמרו לה, מת בעליך ותתקדשה, ואחר כך בא בעלה, מתרת לחזור לו. אף על פי שנתן לה אחרון גט, לא פסלה מן הכהנה. אמרו לו, מתה אשתך, ונשא את אחותה, ואחר כך אמרו לו, מתה אשתו, ונשא את אחותה מאביה, מתה, ונשא אחותה מאמה, מתה, ונשא אחותה מאביה, מתה, ונשא אחותה מאמה, ונמצאו כלן קיימות, מתר בראשונה, בשלישית, ובחמישית, ואסור בשניה ובשלישית, ופוטרות צרותיהן, ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה. ואם בא על השניה לאחר מיתת הראשונה, מתר בשניה ובחמישית, ואסור בשלישית, ובחמישית, ופוטרות צרותיהן, ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה. ד) מי שלקלה אשתו למדינת הים, ובאו שני עדים (תוס') ואמרו לו מתה אשתך, ונשא את אחותה, ואחר כך בא אשתו, מתרת לחזור לו. דביאת אחותה מדכתיב (במדבר ה, יג) "ושכב איש אתה", דשכיבת אשתו אוסרת אותה ולא שכיבת אחותה. הוא מתר ברכוביו שניה, כגון בתה, דנושא אדם אמו ומפקדה. שניה מתרת ברכוביו, כגון בנו, דנושא אדם אמו ס.**

ה נסת על פי בית דין, תצא, ופטורה מן הקרבן. לא נסת על פי בית דין, תצא, ובחזרת בית דין, פטור מן הקרבן. אנס לפקר מן הקרבן, דאבפיי לה לאמתוני (רש"י). יָפָה כֹּחַ בית דין לשפוטה מן הקרבן, ואמרינן בגמרא דליתא להאי מתניתין, דיכאן אין זו הוראה אלא טעות, אבל אם הוראה בית דין לנשא וחלקלקה, שנשאת אלמנה לכהן גדול, שהיתה מקדם גרושה או חלוצה, ונשאת לכהן הדיוט, **חייבת בקרבן.** אבל זנתה פטורה, **שלא התירוה אלא לנשא,** למגרע לה. **ג) הראשה** שהלך בעלה ובנה למדינת הים, ובאו ואמרו לה מת בעליך ואחר כך מת בנך, ובשעה שמת בעלה עדין היה בנה, ואינה יודעת אם לנשא בנה גדול, ונשאת לאחר מן השוק, **ואחר כך אמרו לה** שנים אחרים שהזמו לראשונים **חוסס היו הדברים,** שקדם מת הבן, ונמצא שבשמת בעלה לא היה לה בן, וזקוקה ליבום, וכשנשאת הוי בן, לה יבמה לשוק. **תצא** מבעל השני, **והולד ראשון,** שנולד קדם שנולד בעלה לה, **ואחרון,** שנולד אחרי שנולד לה **ממזר.** אפילו לדעת חכמים, דאשת אח בכרת. **אמרו לה מת בעליך ונסת, ואחר כך אמרו לה קדם מת** היה בשעה שנשאת, **ומת** אחר כך, **תצא** משום קנס, **והולד ראשון** שנולד לפני שמת בעלה **ממזר** מן התורה. **והאחרון,** שנתעברה אחר מיתת בעלה, **אינו ממזר** מן התורה אלא מדרבנן משום **ספק. אמרו לה מת בעליך ותתקדשה, ואחר כך בא בעלה, מתרת לחזור לו,** כיון שעדיין לא עשתה מעשה, ותוכל עדין לדיק קדם נשואין, ואינה צריכה גט משני יוסף כתב, דאם נכנסה לחפה גם השני, צריכה גט משני ואסורה לחזר לראשון), ולכן **אף על פי שנתן לה אחרון גט, לא פסלה מן הכהנה. אם זו דרש רבי אליעזר בן מתיא** (ויקרא כא, ז) **"ואשה גרושה מאישה", ולא** זו שגרושה מאיש אישה. **ד) מי שלקלה אשתו למדינת הים, ובאו שני עדים** (תוס') **ואמרו לו מתה אשתך, ונשא את אחותה, ואחר כך בא אשתו, מתרת לחזור לו.** דביאת אחותה מדכתיב (במדבר ה, יג) "ושכב איש אתה", דשכיבת אשתו אוסרת אותה ולא שכיבת אחותה. **הוא מתר ברכוביו שניה,** כגון בתה, דנושא אדם אמו ומפקדה. **שניה מתרת ברכוביו,** כגון בנו, דנושא אדם אמו ס.

ו) בן תשע שנים ויום אחד. הוא פוסל את היבמה על ידי אחיו. אם בא על היבמה, או עשה בה מאמר, אם שנתן לה גט. פסלה על האחיין. **והאחים פוסלין על ידו.** שאם האחיין עשו מאמר פוסלין אותו היבום, **אלא שהוא פוסל תחילה.** אם עשה לפני אחיו מאמר, ולא בסוף. אם עשו אחיו מאמר, ואחר כך עשה הקטן מאמר, שוב אינו פוסל עליהן. **ואחיו פוסלין** עליו בין **תחילה** ובין **סוף.** אפילו עשה אחד מן האחיו מאמר, אחר שעשה זה, פוסל עליו (ומפרש הגמרא שחסר מן המשנה) בפה דברים אמורים שיש בפקא מנה, בבאמר, אבל בביאה פוסל בין בתחילה ובין בסוף. **כיצד בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, פסל על ידי אחיו,** אפילו עשו מאמר לפניו, ואם אחר שבא עליה **באו עליה אחיו, או ועשו בה מאמר, או נתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו** ואסור לקיימה: דביאת קטן חשיב מאמר; ויש ביאה דמאמר וגט וחליצה אחר מאמר לאסר עליו. **ז) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו שהוא בן תשע שנים ויום אחד, פסל על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **ח) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **ט) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **י) בן תשע שנים ויום אחד, פסל על ידו. דהני** שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **יא) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **יב) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **יג) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **יד) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **טו) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ומשהגדיל נשא אשה אחרת ומת, אם לא ידע את הראשונה שמשהגדיל, הראשונה** חולצת **ולא מתיבמת, והשניה** לא חולצת **ולא מתיבמת. רבי שמעון אומר, מיבמם ליאיש שיריצה, וחולץ לשניה. אחד שהוא בן תשע שנים ויום אחד, ואחד שהוא בן עשרים שנה שלא הביא שתי שערות,**

פרק יא א נושאין על האנוסה ועל המפותה. האונס והמפותה על הנשואה, חייב. נושא אדם אנוסת אביו ומפתת אביו, ונושא אדם אנוסת בנו ומפתת בנו. רבי יהודה אוסר באנוסת אביו ומפתת אביו, ומתיר בנו ומפתת בנו. **ב) הגיורת** שנתגיירה בעוד שהיא קטנה, **ט בן** מיבמין, אפילו הורתו של ראשון שלא בקדושה ולדתו בקדושה, **והשני הורתו** בקדושה **ולדתו בקדושה.** כיון שהורתו של ראשון שלא בקדושה, אין לו אחותה גם השני, ולא חולצין ולא מיבמין. **וכן שפחה שנשתחררו בניה עמה. ג) חמש נשים** שנתערבו **ולדותיהן, הגדילו התערובות ונשאו נשים, ומתו,** בלא בנים, **ארבעה** בנים שלא נתערבו, **חולצין לאחת** לאשה **ואחד מיבם אותה.** ממה נפשך, אם היא אשת אחיו, מיבמה, ואם נכרית היא **ואחד** חמישי **מיבם** אותה. **וכן** עושין בכל אחת מהן. **נמצאו ארבע חליצות ויבום לכל אחת ואחת.** ואסור לגבמה עד שקבל הארבעה לחלץ לכל הנשים ואחד ישא את כלן, אלא דהכי שפיר טפי, שמא יקנים כל אחד מהם מצות יבום.

משניות מבוארות מסכת יבמות פרק יא

שאין עליה זקה מהראשון, **אם חולצת** או **מתיבמת. רבי שמעון אומר, מיבם ליאיש מהן שיריצה.** דסבירא ליה ביאת קטן שהוא כמאמר, קפק חל עליה זקת יבם ראשון, ואי אין עליה זקת יבם ראשון, אין עליה זקת יבם שני, **וחולץ לשניה,** שמא לא קנה ראיסן שהוא זה לזו. דיינן **אחד בין שהוא בן תשע שנים ויום אחד, ואחד שהוא בן עשרים שנה שלא הביא שתי שערות,** שדיינן דקקטן עד שיביא סימנים, או שיהא בן עשרים והביא סימני סריס, או בן שיגיע לשלשים וחמש שנים, אף שלא הביא סימנים, שאז דינו כסריס ממש, ולא חולץ ולא מיבם. דהינו שהוא סריס משמולד וראה חמה. כמבאר פרק ח משנה ד.

פרק יא כיון שהזכיר בפרק הקודם שאם בא על אחות אשתו לא אסרה אסרה עליו את אשתו. תני דדיין שאם אנס אשה מתר ברכוביותיה **א) נושאין** על **האנוסה ועל המפותה.** את קרובותיהן, דכתיב (ויקרא כ, יז) "ראיש אשר יקח את אשה ואת אמה", דדך לקיחה אסרה תורה. דהינו בנשואין שקשא את הראשונה חייב גם השניה, ולא בזונות. אבל **האונס והמפותה** אם אחת מן הקרובות **על הנשואה, חייב.** כיון שהיה בהן קיחה ברשות, דעל השניה ליכא למימר לקוחין, דהא לא תפסי בה קדושין. **נושא אדם אנוסת אביו ומפתת אביו, אין אנוסת בנו ומפתת בנו,** דכתיב בהו (שם יח-ט) "אשת אביו, ואשת בתך", ולא אנוסה. **רבי יהודה אוסר באנוסת אביו ומפתת אביו,** דכתיב (דברים כג, א) "לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו", כנף שראה אביו אף שלא בדרך נשואים לא יקח. ואף על פי שמדין תורה לדעת חכמים, מתר לשא את האנוסה ומפתת, חכמים אסרוהו, מפני שמצוין אצלו על ידי שיקוא שאולתה את אחת מקרוביה

ב) הגיורת שנתגיירה בעוד שהיא קטנה, **ט בן** מיבמין, דאמרינן בגמ' אחד הוא בונה ואינו בונה שני בתים. **וכן** הדין **שפחה** שנשתחררו בניה עמה. **ג) חמש נשים** שנתערבו ולדותיהן, הגדילו ונשאו נשים, ומתו, בלא בנים, **ארבעה** בנים שלא נתערבו, **חולצין לאחת** לאשה ואחד מיבם אותה. **ד) אם** שיבם לראשונה, **אחרים** שלא נתערבו, **חולצין לאחת** מהן נכרית היא **ואחד מיבם אותה.** ממה נפשך, אם היא אשת אחיו, מיבמה, ואם נכרית היא בלא בנים, **הוא** יבם. **ה) הגיורת** שנתגיירה בעוד שהיא קטנה, **אחרים** שלא נתערבו, **חולצין לאחת** לאשה ואחד מיבם אותה. **ו) בן תשע שנים ויום אחד שבא** עליה **אחיו** אחר שהיא אחות השלישית, **ומתרת לו,** כיון דקדושי שניה לא תפסי, **הזה כאנוסה דמתה בקרוביה.** וכן קדושי רביעית לא תפסי, שהיא אחות השלישית, **וקדושי חמישית תפסי,** שאין לה קורבה, גם הראשונה ולא שם השלישית. **ולכן מתר בראשונה ובשלישית ובחמישית,** והן כאשתו לכל דבר, **ופוטרות צרותיהן, אם מת בלא בנים יובם מן חלץ** אם אחת מהן, כנקורו כלן. **ואסור בשניה,** משום אחות ראשונה, **וברביעית** משום אחות שלישית, **ואין ביאת אחת מהן** של השניה אז של רביעית, **פוטרת צרתה.** של אלו שקל בהו הנשואין, שהן בקרוביה שניה. **ואם בא על השניה לאחר מיתת הראשונה,** שאמת היה שמתה הראשונה ושאר הנשים לא מתו, הרי קדושי שניה קדושין, **מתר בשניה וברביעית,** שאין

לה קורבה עם השניה, **ופוטרות צרותיהן, ואסור בשלישית,** שהיא אחות שניה, **ובחמישית,** שהיא אחות רביעית, **ואין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה.**

ו) בן תשע שנים ויום אחד. הוא פוסל את היבמה על ידי אחיו. אם בא על היבמה, או עשה בה מאמר, אם שנתן לה גט. פסלה על האחיין. **והאחים פוסלין על ידו.** שאם האחיין עשו מאמר פוסלין אותו היבום, **אלא שהוא פוסל תחילה.** אם עשה לפני אחיו מאמר, ולא בסוף. אם עשו אחיו מאמר, ואחר כך עשה הקטן מאמר, שוב אינו פוסל עליהן. **ואחיו פוסלין** עליו בין **תחילה** ובין **סוף.** אפילו עשה אחד מן האחיו מאמר, אחר שעשה זה, פוסל עליו (ומפרש הגמרא שחסר מן המשנה) בפה דברים אמורים שיש בפקא מנה, בבאמר, אבל בביאה פוסל בין בתחילה ובין בסוף. **כיצד בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, פסל על ידי אחיו,** אפילו עשו מאמר לפניו, ואם אחר שבא עליה **באו עליה אחיו, או ועשו בה מאמר, או נתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו** ואסור לקיימה: דביאת קטן חשיב מאמר; ויש ביאה דמאמר וגט וחליצה אחר מאמר לאסר עליו. **ז) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו שהוא בן תשע שנים ויום אחד, פסל על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **ח) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **ט) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **י) בן תשע שנים ויום אחד, פסל על ידו. דהני** שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **יא) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **יב) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **יג) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **יד) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו על ידו.** דהני שני מאמר, **ואחר כך בא עליה אחיו אחר, ועשו בה מאמר, ונתנו גט, או חלצו, פסלו** שלשתן. **טו) בן תשע שנים ויום אחד שבא על יבמתו, ומשהגדיל נשא אשה אחרת ומת, אם לא ידע את הראשונה שמשהגדיל, הראשונה** חולצת **ולא מתיבמת, והשניה** לא חולצת **ולא מתיבמת. רבי שמעון אומר, מיבמם ליאיש שיריצה, וחולץ לשניה. אחד שהוא בן תשע שנים ויום אחד, ואחד שהוא בן עשרים שנה שלא הביא שתי שערות,**